

Odesa Polytechnic
National University

UNIVERSITY OF
PORTSMOUTH

Universities
UK

UUT17

Оцінка можливостей запобігання, скорочення, переробки та повторного використання харчових втрат та відходів (ХВВ) в Україні

Роза Сагітова

Старший викладач, науковий керівник докторантів
Факультет бізнесу та права,
Школа бухгалтерії, економіки та фінансів
Бізнес-школа Портсмуту

Університет Портсмуту,
Портсмут, Великобританія

Філіппов Володимир

професор, доктор економічних наук,
професор кафедри менеджменту,
Інститут економіки та менеджменту

Національний університет «Одеська політехніка»,
Одеса, Україна

1. Мета проекту та предмет дослідження

- **Мета** поточного проєкту – оцінка можливостей запобігання, скорочення, переробки та повторного використання ХВВ

Одним із значних викликів, з якими стикається суспільство, є втрати та харчові відходи (ХВВ). ХВВ має негативні соціальні (продовольча безпека), екологічні (викиди парникових газів, деградація земель) і фінансові наслідки (витрати ХВВ). ООН розробила Порядок денний для сталого розвитку на період до 2030 року, який стосується проблеми ХВВ (SG12) і закликає до значного скорочення відходів шляхом «запобігання, скорочення, переробки та повторного використання» (SG12.5) і впровадження стійких практик (SG12.6).

Цей проєкт спрямований на «пріоритетну вертикаль», визначену українським урядом, Food tech/Agtech, зокрема управління ХВВ, щоб допомогти економіці України стати більш соціально, екологічно та фінансово стійкою.

Odesa Polytechnic
National University

UNIVERSITY OF
PORTSMOUTH

TWINNING
SUPPORTING UKRAINIAN UNIVERSITIES

Universities
UK

2. Завдання проекту

Дослідження намагатиметься відповісти на такі запитання:

- Які драйвери ХВВ в Україні?
- Яка їжа найбільше втрачається чи витрачається?
- У який момент їжа втрачається чи витрачається?
- Які підприємства зараз існують для роботи з ХВВ?
- Як українські компанії управляють своїми ХВВ?

Odesa Polytechnic
National University

UNIVERSITY OF
PORTSMOUTH

TWINNING
SUPPORTING UKRAINIAN UNIVERSITIES

Universities
UK

3. Очікувані результати проекту

Партнер в Україні налагодив зв'язки з учасниками мікропідприємств. Що ще важливіше, ці складові мають вплив на проблеми сталого розвитку, зокрема на ХВВ. Це дозволить нам провести опитування для збору даних

- Систематичний літературний огляд академічних і професійних даних щодо ХВВ в контексті розвитку, зокрема в Україні.
- Розробити первинні інструменти збору даних для проведення опитування
- Провести опитування мікропідприємств в Україні
- Аналіз та обробка отриманих первинних і вторинних даних

Проект передбачає отримання наступних результатів:

- Партнер із Великобританії очолить огляд літератури про ХВВ в країнах, що розвиваються
- Український партнер очолить огляд літератури, політики та інших державних звітів щодо ХВВ в українському контексті у вигляді аналітичного звіту англійською та українською мовами для публікації на науково-економічного порталу Одеської політехніки: <https://economics.net.ua/analytics>
- Доповіді на наукових конференціях (<https://economics.net.ua/ua/conferences>)
- Подання статті про поточний стан поводження з ХВВ серед мікропідприємств в Україні та статті щодо можливостей запобігання, скорочення, переробки та повторного використання ХВВ серед мікропідприємств в Україні, опублікованих у спеціалізованих журналах та/або на економічному науковому порталі: (<https://economics.net.ua/uk/journal>, <https://economics.net.ua/uk/journal-print>, <https://mdt-opu.com.ua/index.php/mdt>)
- Принаймні одну статтю в журналі «Accounting, Auditing and Accountability Journal» або «The British Accounting Review» (REF3*/ABDC 4*)
- Подача остаточного звіту про результати проекту

Odesa Polytechnic
National University

UNIVERSITY OF
PORTSMOUTH

TWINNING
SUPPORTING UKRAINIAN UNIVERSITIES

Universities
UK

4. Дорожня карта проекту

Дорожня карта проекту на 2023 рік

Березень- Квітень	Квітень- Травень	Травень- Червень	Червень- Липень	Липень- Серпень	Серпень- грудень
Попередній етап	Планування	Виконання	Аналіз	Завершення	Закінчення
Формування теоретичної основи дослідження	Дослідження поточного стану ХВВ в світовому та українському контексті	Розробка опитувальників в, переклад та узгодження з етичними комісіями університетів- партнерів	Проведення опитування та збір даних	Якісний та кількісний аналіз отриманих даних, підготовка та розповсюдже ння результатів	Подача остаточного звіту про результати проекту

Етапи проекту відповідно до дорожньої карти

Назва етапу	Березень	Квітень	Травень	Червень	Липень	Серпень	Грудень
I. Попередній	Огляд літератури (Аналітичний звіт), Дизайн анкети, Переклад (укр.-англ.)						
II. Планування		Погодження етичними комісіями, Переклад (англійська-українська), Участь у конференції					
III. Виконання			Погодження етичними комісіями, Підготовка статті Пробний тест анкети				
IV. Аналіз				Розповсюдження анкети, Процес збору даних,			
V. Завершення					Якісний та кількісний аналіз Підготовка статті		
VI. Закінчення						Підсумковий звіт	

Odesa Polytechnic
National University

UNIVERSITY OF
PORTSMOUTH

TWINNING
SUPPORTING UKRAINIAN UNIVERSITIES

Universities
UK

5. Отримані результати проекту

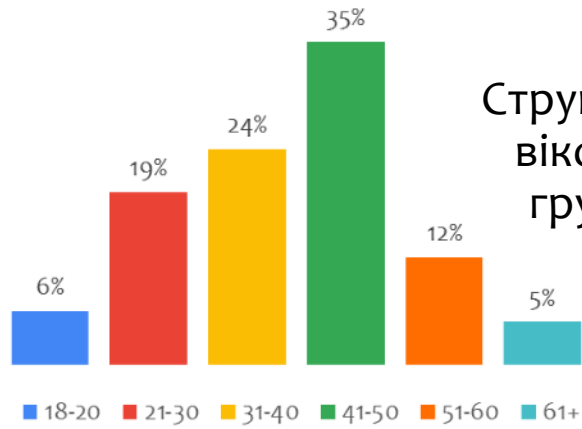
- Аналітичне дослідження українською мовою “Оцінка поточної ситуації та можливостей запобіганню, скороченню, переробки та повторного використання продовольчих втрат і харчових відходів в Україні” розміщено на сайті науково-економічного порталу Одеської політехніки за посиланням: https://economics.net.ua/files/analytics/01_UUT17.pdf
- Участь у міжнародній науковій конференції:
Current food loss and waste situation in Ukraine. Актуальні проблеми теорії та практики менеджменту: матеріали XII Міжнар. наук.-практ. конф., 26 травня 2023 р. Одеса: Національний університет «Одеська політехніка», 2023. URL: <https://economics.net.ua/conf-m>
- Отримані позитивні висновки та дозволи на збір даних від Комітету етики Університету Портсмуту та Комісії з етики та управління конфліктами Національного університету «Одеська політехніка». Тестовий варіант анкети доступний за адресою: <https://forms.gle/V6C4HCy1TJT9nx1b8>
- Розміщена анкета для збору аналітичних даних за проектом: <https://www.facebook.com/groups/onpu.online/posts/3409929472651113>
- Публікація результатів у вигляді статей на Економічному Науковому Порталі Національного університету «Одеська Політехніка» у спеціалізованих виданнях.
- Публікація у Accounting, Auditing and Accountability Journal або The British Accounting Review (REF3*/ABDC 4*)

Анкет зібрано **85**

55% / 45%

Мають вищу освіту **68%**

63% досвідчені підприємці

9,3% мають >10% ХВВ

85% викидають <10 кг на добу

77% мають намір уникнення ХВВ

готові уникнути занадто великого асортименту продуктів
здля задовольнити потреби споживачів або заповнення
полиць **54%**

не приймуть на реалізацію пошкоджену продукцію **93%**

91%

не беруть на реалізацію прострочену продукцію

повертають нереалізовані продукти постачальнику **41%**

100% використовують хоча б якісь заходи щодо управління ХВВ

Виявили бажання взяти участь в інтерв'ю з проблематики
ХВВ у майбутньому **7%**

7%

Компанії, які вимірюють
кількість харчових
втрат і відходів **81%**

68% вимірюють власні фінансові
втрати внаслідок ХВВ

Вважають, що в торгівлі
можна уникнути ХВВ **88%**

91% «Харчові відходи – це
погано та шкідливо»

«Харчові відходи приносять
додаткові витрати» **89%**

44% «Я відчуваю провину перед
людьми, яким не вистачає
харчів»

«Я відчуваю провину за
шкоду довкіллю» **49%**

Перешкоди, які є найбільш суттєвими для подолання проблеми продовольчих втрат та харчових відходів

- Витрати на впровадження системи управління ХВВ **13%**
- Доступ до технологічних засобів збереження харчової продукції **14%**
- Дотримання інструкцій щодо охорони здоров'я та безпеки **17%**
- Недостатня обізнаність щодо шляхів подолання проблеми **22%**
- Інші **34%**

100

Фактори сприяння залученню роздрібних торговців у вирішення глобальної проблеми зниження ХВВ

- Податкове стимулювання **69% / 100%**
- Відповідна державна політика **55% / 100%**
- Підвищення обізнаності серед різних зацікавлених сторін **66% / 100%**
- Фінансові заохочення **84% / 100%**
- Розвинена інфраструктура управління відходами **67% / 100%**

Визнання:

Цей проект був здійснений завдяки програмі подвійних грантів (<https://www.twinningukraine.com>) для партнерства між Великою Британією та Україною у сфері наукових досліджень і розвитку, що фінансується Research England за підтримки Universities UK International та UK Research and Innovation

Проект координується Фондом Президента України з питань освіти, науки і спорту (<https://presidentfund.gov.ua>).

ЕКОНОМІЧНИЙ НАУКОВИЙ ПОРТАЛ

Odesa Polytechnic
National University

UNIVERSITY OF
PORTSMOUTH

Universities
UK

Дуже дякуємо за увагу!

[Роза Сагітова \(roza.sagitova@port.ac.uk\)](mailto:roza.sagitova@port.ac.uk)

Старший викладач, науковий керівник докторантів
Факультет бізнесу та права, Школа бухгалтерії,
економіки та фінансів,
Бізнес-школа Портсмуту

[Ліза Джек \(lisa.jack@port.ac.uk\)](mailto:lisa.jack@port.ac.uk)

професор, науковий керівник докторантів
Факультет бізнесу та права, Школа бухгалтерії,
економіки та фінансів

[\(v.filippov@op.edu.ua\)](mailto:v.filippov@op.edu.ua) [Володимир Філіппов](#)

професор, кафедра менеджменту

[\(voloschuk@op.edu.ua\)](mailto:voloschuk@op.edu.ua) [Лідія Волощук](#)

професор, завідувач кафедри обліку, аналізу та аудиту

[Михайло Юдін](#)

Доцент, кафедра обліку, аналізу та аудиту

[Олена Лук`янчук](#)

Старший викладач, кафедра менеджменту

Детальну інформацію про проєкт можна подивитися за посиланням:
на сайті [Одеської Політехніки](#) або на [Економічному Науковому порталі](#)